

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departament	DEPARTAMENTUL DE TEOLOGIE ORTODOXA
1.4 Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5 Ciclul de studii	Licență – an univ. 2024-2025
1.6 Programul de studii/Calificarea	Artă sacră

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	<i>Metodologia restaurării icoanelor și lemnului policrom. Documentația de restaurare III</i>						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf.dr.Moșneagu Mina Adriana						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf.dr.Moșneagu Mina Adriana						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	V	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

*OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					11
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual					33
3.9 Total ore pe semestru					75
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studiul desenului pentru restaurare. Studiul culorii pentru restaurare. Chimie pentru conservare-restaurare. Biologie pentru conservare și restaurare. Paleotehnici icoană. Teoria generală a restaurării.
4.2 de competențe	Cunoștințe de pictură, chimie și biologie.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată corespunzător (tablă, calculator, videoproiector). Platformă Webex Cisco pentru activitatea online
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de laborator dotată corespunzător (microscop, lupa binoculară și camera foto-video conectată la calculator, aparat foto, lampa UV, hota, aparatura electrică). Platformă Webex Cisco pentru activitatea online

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CP1. Proiectarea și realizarea cadrului general specific de documentare, informare și cercetare teologică și artistică plastică: culegerea, prelucrarea și analiza datelor care se vor regăsi în aplicarea practică, proces al realizării operei de artă plastică eclezială și conservării - restaurării acesteia</p> <p>CP2. Soluționarea problemelor ambientale a spațiilor plastice (abordarea compozițională, identificarea modalității de redare a subiectelor picturale în spațiile eclesiale sau civile), identificarea, analiza și descrierea factorilor ce acționează în timp asupra stării de conservare a obiectelor de artă din patrimoniul eclezial;</p> <p>CP3. Investigarea asistată de laboratoare specializate a stării de conservare și diagnoza problemelor ce conduc la degradarea obiectelor de artă; stabilirea unor tratamente adecvate, soluționarea tuturor problemelor tehnice, metodologice și tehnologice de conservare - restaurare (implementarea și asimilarea tehnicilor specifice) în vederea salvării, conservării și restaurării acestora</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Aplicarea adecvată a principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale definitorii pentru munca în sfera producerii operei de artă</p> <p>CT2. Aplicarea eficientă a tehnicilor de relaționare în grup, asumarea rolurilor specifice în desfășurarea activităților artistice, în echipă</p> <p>CT3. Identificarea și aplicarea eficientă a metodelor și tehnicilor adecvate de învățare continuă în domeniul artistic și al protejării patrimoniului, conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	-Studentul să cunoască și să înțeleagă fluxul tehnologic al operațiilor de conservare-restaurare al picturilor, respectând normele restaurării științifice. Studentul să își dezvolte abilitățile de a aplica și corela în mod corect cunoștințele acumulate pentru rezolvarea diferitelor probleme legate de conservarea și restaurarea picturilor.
7.2 Obiectivele specifice	Asigură cunoașterea noțiunilor teoretice necesare intervenției asupra picturilor vechi pe suport de lemn, iar prin cazuistica parcursă în orele de laborator se oferă posibilitatea cunoașterii logicii fluxului tehnologic optim al operațiilor de conservare-restaurare

8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații
Completarea diferențiată a lacunelor stratului pictural – metode de chituire, tivirea marginilor stratului pictural.	Prelegerea participativă, problematizarea, expunerea interactivă, exemplificarea	2 h; [3] p.247-250
Integrări plastice a lacunelor stratului pictural: definiții, reguli, istoric.	Prelegerea participativă, dezbateră, problematizarea,	2h, [3] p. 251-266
Metode și tehnici de retușare a imaginii. Retușul în acuarelă, tempera, culori de vernis	Prelegerea participativă, dezbateră, problematizarea, expunerea interactivă,	2, [3], p. 267-272
Retușul imitativ, velatura, selecția cromatică, abstracția cromatică - tratteggio, ritocco	Prelegerea, dezbateră, problematizarea, expunerea interactivă,	4h, [3] p.272-276

Peliculizarea de protecție a picturilor.	Prelegerea participativă, problematizarea, expunerea interactivă	2h, [3] p. 277-286
Documentația de restaurare. Fișa de restaurare. Jurnalul de restaurare	Prelegerea participativă, dezbateră, expunerea interactivă, exemplificarea.	2h, [3] p.287-294

Bibliografie

- [1]. Melniciuc-Puică N., *Materiale pentru realizarea, conservarea și restaurarea icoanelor și frescelor*, Ed. Tehnopress. 2001. (Bibl. Stăniloae cota II-16991 S)
- [2]. Mîrea D., Postolache D.L., *Studiu metodologic de restaurare a unei icoane de secol XVIII din Țara Românească*, în Caietele Restaurării 2015, Editura ACS, pp. 232-243 (Biblioteca Stăniloae, cota P I-1499)
- [3]. Moșneagu M., *Metodologia restaurării icoanelor pe suport de lemn*, Editura Performantica, Iasi, 2022 (Bibl. Stăniloae, cota II-38823)
- [4]. Moșneagu M. 2013. *Aspects concerning the conservation of the “Virgin Hodegetria” icon from Frumoasa Monastery, Iași*. EJST 9 (2): 145-154. (http://www.ejst.tuiasi.ro/Files/37/14_Mosneagu.pdf)

8. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
Măsuri de protecția muncii și PSI. Îndepărtarea mecanică diferențiată a materialelor oxidate parțial sau carbonizate (lemn și strat pictural). Completarea lipsurilor de materiale. Consolidarea materialelor oxidate sau carbonizate prin impregnare cu materiale consolidante, în vederea conservării.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și exemplificarea	2h, [3] p. 173-174
Realizarea de chituri pe bază de material amorf și cleiuri animale, rășini și ceară, materiale sintetice; chituri colorate; chituri pentru tivirea marginilor picturii. Finisarea chiturilor.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și exemplificarea	4h, [3] p.247-250, [1] p. 158-159, [4] p. 162-163
Retușul cu acuarelă în velatura.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și exemplificarea	2h, [3] p. 267-273, [5] p. 192-195
Retușul cu acuarelă în metoda tratteggio	Lucrarea de laborator. Discuțiile și exemplificarea	6h, [3] p. 273-276, [2] p. 243-245
Retușul cu acuarelă în puncte (pointilism)	Lucrarea de laborator. Discuțiile și exemplificarea	4h, [3] p. 273, [1] p. 158-159
Retușul în culori de vernis	Lucrarea de laborator. Discuțiile și exemplificarea	4h, [3] p.270-272
Peliculizări cu verniuri din rășini naturale și sintetice	Lucrarea de laborator. Discuțiile și exemplificarea	2h, [3] p. 277-285, [2] p. 244
Completarea fișei de restaurare și a jurnalului de restaurare	Lucrarea de laborator. Discuțiile și exemplificarea	2h, [3] p.290-294

Bibliografie

- [1]. Dudu M.V., *Restaurarea icoanei Maica Domnului Hodighitria*, în Caietele restaurării 2018, Editura ACS, București, pp. 146-161 (Biblioteca Stăniloae, cota P I-1499)
- [2]. Mirea D., Postolache D.L., *Studiu metodologic de restaurare a unei icoane de secol XVIII din Țara Românească*, în Caietele Restaurării 2019, Editura ACS, pp. 232-243 (Biblioteca Stăniloae, cota P I-1499)
- [3]. Moșneagu M., *Metodologia restaurării icoanelor pe suport de lemn*, Editura Performantica, Iasi, 2022 (Bibl. Stăniloae, cota II-38823)
- [4]. Moșneagu M., Ivănescu L, Melniciuc-Puica N., 2023, *Research and restoration of the icon "The tree of Jesse with the Mother of God Kykkiotisa"*, European Journal of Science and Theology 19(2): 149-165. (http://www.ejst.tuiasi.ro/Files/99/11_Mosneagu%20et%20al.pdf)
- [5]. Necșoi Anca, *Restaurarea icoanei "Înălțarea Domnului"*. O restaurare bazată pe principiul minimei intervenții, în Caietele restaurării 2020, Editura ACS, București, 182 – 195 (Biblioteca Stăniloae, cota P I-1499)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se face în alte centre universitare din țară și din străinătate. Pentru o mai bună adaptare la cerințele pieței muncii a conținutului disciplinei au avut loc întâlniri cu reprezentanți ai deținătorilor obiectelor de patrimoniu din mediul eclezial și laic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota
10.4 Curs	- corectitudinea și profunzimea cunoștințelor; - coerența logică. - gradul de asimilare al limbajului de specialitate.	Evaluare scrisă (finală în sesiunea de examene)	50%
	criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiințiozitatea, interesul pentru studiul individual	Participarea activă la cursuri.	10%
10.5 Seminar/laborator	- capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate; capacitatea de aplicare în practică;	Lucrări practice curente	20%
	- conștiințiozitatea, interesul pentru studiul individual.	referat	20%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea elementelor fundamentale de teorie și însușirea tehnicilor de lucru pe icoană.			

Data completării
30.09.2024

Titular de curs,
Conf.dr.Moșneagu Mina Adriana

Titular de seminar,
Conf.dr.Moșneagu Mina Adriana

Data avizării în departament
05.10.2024

Director de departament,
Conf.univ.dr.pr. Emilian-Iustinian ROMAN

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA“ din IAȘI

Facultatea de Teologie Ortodoxă

PER LIBERTATEM AD VERITATEM

www.uaic.ro